

vesentlig den, at man havde disponeret meget uegennyttigt og ikke passet paa, om Rentebifereferenserne vare rigtig beregnede. Jeg har havt nyste, endog speciel Seilighed til at beskæftige mig med denne Sag, og det er efter min Mening Grunden, at man i større Omfang, end man havde Raad til, understøttede almennyttige Foretagender, deriblandt dette. Nu mente den meget ærede Ordfører, at dette rentefri Laan, naar det havde været givet uopfigeligt, havde været sikkrere, men det maa dog bemærkes, at, hvis det var givet uopfigeligt, var det jo ikke et Laan, men en Gave (Berg: Ja! det var ogsaa Meningen). Ja, det var den fornuftige Mening, men Sparekassestyrelsen havde dog været saa forstaaelig at udtaale ved dette Laans Givelse, at, forsaavidt Sparekassens Forhold skulde gjøre det nødvendigt at indbrage Laanet eller forlange Rente deraf, maatte man være berettiget til at gjøre det, og da det desværre har viist sig at være nødvendigt, har man nu gjort det. Der vilde vel ikke være Noget til Ginder for, at Laanet kunde blive staaende — et saa lille Laan staar jo godt nok i en saa værdifuld Bygning paa første Prioritet — men Hovedsagen er ikke Laanet, men Renten, og naar vi skulle være ærlige, maa vi dog indrømme, at en saa lille Sparekasse ikke kan magte en saadan Sag, naar den skal have sine Sager i Orden og føre en streng Økonomi. Man kan ikke forlange, at den saa skal lade Laanet staa rentefrit, naar den kan faae Rente deraf. Det vil vist i Grunden heller Ingen forlange. Sagen er nu foreslaaet ordnet een Gang for alle ved en Gave til dette Museum. Der er imidlertid ogsaa en anden Form at løse dette Spørgsmaal paa, nemlig ved at afløse det hidtil havte rentefri Laan med et andet. Det vilde være en meget tiltalende Udvei, og det er jo muligt, at Udvalget vil være villigt til paa et senere Stadium at tage en saadan Udvei under Overveielse; det skulde i hvert Fald glæde mig overordenligt. Jeg tror virkelig, at den foreslaaede Fremgangsmaade ikke alene ser haard ud, men i Realiteten ogsaa er meget haard. Jeg tror endnu at burde tilføie et Par enkelte Bemærkninger om, hvorledes denne Institution i Virkelighed er bleven til og har virket indtil Dato — den er ikke gammel — idet det dog maa have sin Interesse at se, om det ikke er en Institution, der kunde have Krav paa Opmærksomhed, navnlig maaske fra de Herrer's Side, som lægge nogen Vægt paa, at man ogsaa ude i Folket skal begynde at røre sig i den Retning, og ikke alene koncentrere Alt, hvad der angaar Kunst- og Kunstmuseer i Kjøbenhavn. Jeg skal da for det Første gjøre opmærksom paa, at der dels til Bygninger, dels til Museets Indhold er tilveiebragt ved privat Foranstaltning og Initiativ, meget nær ved 100,000 Kr. Ligeoverfor disse Opoffelser staar et Statsbidrag een Gang for

alle paa 10,000 Kr. Det er altsaa dog ikke noget overmaade stort Bidrag i Forhold til, hvad der er ydet af Private. Ganske vist har man jo i sin Tid udtalt, at, naar man fik disse 10,000 Kr., haabede man derved at kunne realisere sit Formaal. Det kunde man ogsaa, naar ikke usforudsete Omstændigheder vare indtrufne. Men at nogen Overskridelse kan indtræde, er jo ikke usædvanligt her ved Byggeforetagender, og det er da navnlig undskyldeligt ved et Foretagende af en saa aldeles exceptionel Karakter som dette, idet der ved Bygningen af et saadant Museum fordres en ganske særegen Opgave løst, en Opgave, som man ikke er vant til at løse her. Man kan ikke forundre sig saa meget over, at disse Vanstæligheder her ere indtrufne; det ere de jo, men dog paa ingen Maade i et saadant Omfang, at man kan fordømme dem, der have staaet i Spidsen for Foretagendet, idet der nærmest kun er Tale om 5,000 Kr. Den øvrige Sum er jo fremkommen derved, at den omtalte Kalamitet er indtruffen for Aarhus Sparekasse, der bevirker, at denne ikke har Raad til at være velgjørende i den Forstand, som man havde Grund til at vente. Et andet Moment, som forekommer mig at maatte være af meget væsentlig Betydning for de Herrer, er, hvorledes Opgaven iøvrigt er løst, og hvilken Virksomhed dette Museum har været istand til at udfolde, i hvilken Grad det har været heldigt med at tiltrække sig nogen Opmærksomhed baade i den By, hvor det virker, og i dens Omegn. I saa Henseende er jeg saa heldig at kunne nævne nogle Tal, som ere fuldkommen paalidelige. Dette Museum blev aabnet den 20de Mai 1877, og i de første 12 Maaneder blev det besøgt af 20,000 Mennesker, det er overmaade respektabelt. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at paa den Dag i Ugen, som kan siges at være Smaafolks Dag, da den almindelige Befolkning, som er beskæftiget til dagligdags, har mest Seilighed til at besøge et saadant Sted — det er naturligvis Søndagen — paa Søndagene har det gennemsnitligt været besøgt af 480 Indvilder — meget respektabelt, finder jeg. Det andet Aar er ikke fuldstændig opgjort endnu, men i de første 10 Maaneder har det været besøgt af 7,000 Mennesker; der er naturligvis nogen Nedgang, da Nyhedens Interesse jo for en Del er forbi. Det viser imidlertid dog stærkt Besøg. Til disse Tal ere ikke medregnede de Besøg, som finde Sted af Skoler, navnlig af de Folkehøjskoler, som findes i Omegnen, og som besøge det systematisk og, som jeg tror, med Veiledning af deres Lærere, og disse Besøg finde temmelig hyppigt Sted. Disse Besøg ere ikke medregnede, fordi de finde Sted til en anden Tid end de sædvanlige Besøg, idet disse Skoler selv afgive talrige Besøgende. Men hvis man vil høre Vidnesbyrd fra den Side, saa vil man erfare, at Opgaven ogsaa i den Retning er heldigt løst. Jeg vilde ønske, at en af de Herrer,